

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

MATERIAL INFORMATIV

Standardul general de publicare a informațiilor de interes public

conform Strategiei Naționale Anticorupție 2021-2025,

Legii nr. 544/2001 și a Memorandumului: Creșterea transparenței și standardizarea afișării informațiilor de interes public

Elaborat de Serviciul pentru Guvernare Deschisă

*Direcția Generală Guvernare Deschisă, Relații
Publice și Cooperare*

Secretariatul General al Guvernului

2022

Acest document cu rol informativ a fost elaborat în sprijinul autorităților administrației publice centrale și locale pentru o mai bună respectare a cerințelor noului standard legal de publicare a informațiilor de interes public, statuat prin H.G. nr. 1.269/2021 privind aprobarea Strategiei Naționale Anticorupție (SNA) 2021-2025, fundamentat prin Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile și Memorandumul cu tema: creșterea transparenței și standardizarea afișării informațiilor de interes public. În sensul în care, actualele dispoziții legale impactează direct aspectele cantitative și calitative ale procesului de monitorizare a aplicării, implementării standardului în materie, prezentul material vine să explice schimbările survenite.

În continuarea materialului informativ transmis la finalul anului 2021, vor fi reluate în detaliu secțiunile principale ce trebuie afișate pe pagina de internet, punctând fiecare element constitutiv din cadrul acestora, ce va fi analizat ca indicator în procesul de monitorizare și evaluare a aplicării dispozițiilor legale privind liberul acces la informațiile de interes public de către autoritățile și instituțiile publice, activitate aflată în sfera de atribuții a Secretariatului General al Guvernului.

Trebuie menționat că în acest demers, consolidarea unui feedback constant între actorii instituționali implicați ar reuși să conducă la îmbunătățirea mecanismului din oficiu al procesului de furnizare a informațiilor de interes public, preîntâmpinând o parte din cererile cetățenilor interesați formulate în baza Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/31413> .

Noul standard general de afișare a informațiilor de interes public conform SNA 2021-2025 poate fi regăsit în Anexa nr. 4 a actului normativ anterior menționat, disponibil la adresa: <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/249932>, bazat pe prevederile Legii nr. 544/2001, completate în cuprinsul Memorandumului cu tema: creșterea transparenței și standardizarea afișării informațiilor de interes public: <https://www.gov.ro/ro/guvernul/sedinte-guvern/memorandumul-cu-tema-cre-terea-transparentei-i-standardizarea-afi-arii-informatiilor-de-interes-public> .

Într-o eră a transformărilor inovative și digitale marcată de o viteză accelerată a informației, se remarcă nevoia unei comunicări publice de o manieră proactivă, specializată pe fiecare categorie socio-economică, cu accent pe combaterea fenomenelor de dezinformare și protecția datelor cu caracter personal.

Pagina de internet ca interfață între societatea civilă și sectorul public este percepută ca oglinda activității unei instituții, iar în foarte multe cazuri, atunci când utilizatorul site-ului se confruntă cu o structură nestandardizată de afișare a informațiilor, se poate spune că transparența instituțională se erodează, apropiindu-se mai degrabă de tendințe de opacitate, închidere.

Accesul neîngrădit sub nicio formă la informațiile de interes public substanțializează viitorul unui stat democratic, incluziv, ce își asumă responsabilitatea de a-și informa corect cetățenii, menținând o guvernare deschisă, în care modul de distribuție a resurselor este cunoscut de către toată lumea, iar agenda publică nu este construită unidirecțional.

I. ASPECTE CANTITATIVE

Spre deosebire de standardul anterior, actualmente este avut în vedere un set mărit la un număr de 25 de indicatori rezultați din Anexa nr. 4 aferentă standardului general de afișare a informațiilor de interes public, ca parte a Strategiei Naționale Anticorupție 2021-2025. Prin urmare, față de rundele de monitorizare precedente au fost adăugați indicatori noi referitori la: „lista și datele de contact ale instituțiilor care funcționează în subordine/ coordonare/ sub autoritate”, „situația anuală a finanțărilor nerambursabile acordate persoanelor fizice sau juridice fără scop patrimonial”, „documente privind execuția contractelor”, secțiunea „integritatea instituțională”, secțiunea “transparentă decizională” (cu temei în prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică)

Indicatorii actualizați incluși în noua grilă de monitorizare sunt:

1. Legislație privind organizarea și funcționarea instituției
2. Conducere, cu publicarea CV-urilor aferente pentru demnitari
3. Agenda conducerii conform standardelor RUTI
4. Regulament de organizare și funcționare (ROF)
5. Organigrama
6. Lista și datele de contact ale instituțiilor care funcționează în subordine/ coordonare/sub autoritate
7. Carieră - anunțurile posturilor scoase la concurs
8. Programe și strategii
9. Raport anual de activitate
10. Numele persoanei responsabile de primirea solicitărilor în baza Legii nr. 544/2001, datele de contact, modele de formulare solicitare și reclamație
11. Raport anual de aplicare a Legii nr. 544/2001
12. Bugetul din toate sursele de finanțare

13. Situația plăților în format deschis (execuție bugetară)
14. Situația drepturilor salariale pe funcții și a altor drepturi/ beneficii
15. Bilanțurile contabile semestriale
16. Situația anuală a finanțărilor nerambursabile acordate persoanelor fizice sau juridice fără scop patrimonial
17. Programul anual de achiziții publice
18. Centralizatorul achizițiilor publice +5000 euro
19. Contractele de achiziție publică +5000 de euro
20. Documente privind execuția contractelor
21. Declarații de avere și interese
22. Transparență decizională, inclusiv Raportul anual Legea nr. 52/2003
23. Contact (date de contact, programe de funcționare și audiențe, adresă e-mail petiții)
24. Integritatea instituțională
25. Site accesibilizat pentru persoane cu dizabilități

Secretariatul General al Guvernului monitorizează periodic publicarea în versiune actualizată a indicatorilor de mai sus, cuantificând gradul de conformare față de cerințele legale prin următoarea formulă de calcul: **cei 25 de indicatori enumerați × 0,4 puncte** procentuale pentru fiecare indicator validat în parte, unde gradul de transparență maxim poate fi de 100%.

În urma analizei de la finalul anului 2021, responsabilii din cadrul Serviciului pentru Guvernare Deschisă au identificat o tendință de creștere cu ocazia celei de a șaptea runde de monitorizare în ceea ce privește gradul general de transparență, fiind atins cel mai ridicat nivel de până în prezent în valoare medie de 76,5% pentru toate cele șase categorii de instituții monitorizate, mai multe informații fiind disponibile la adresa: <https://sgg.gov.ro/1/grad-de-transparenta-crescut-in-578-de-institutii-publice/> . Astfel, a opta rundă ce se va derula în perioada mai-iunie 2022, va fi prima monitorizare în baza noului standard de afișare, valabil până în anul 2025.

II. ASPECTE CALITATIVE

În cele ce urmează, vor fi prezentate detaliile de natură calitativă ale indicatorilor enumerați în partea aspectelor cantitative, ilustrând încadrarea în secțiunile dedicate.

A. Secțiunea "Despre instituție" / "Despre noi" / "Minister" / "Prezentare"

1. Legislația - va fi menționat fiecare act normativ care reglementează organizarea și funcționarea instituției, acestea fiind însoțite de câte un link către portalul <http://legislatie.just.ro/>.

2. Conducerea - conține lista completă a persoanelor cu funcții din conducere, cu nume și prenume. În cazul demnitarilor vor fi publicate CV-urile și fotografiile acestora.

3. Agenda conducerii conform standardelor RUTI - incluzând o actualizare periodică asupra activităților desfășurate de conducerea instituției. Se va insera link-ul către Registrul Unic al Transparenței Intereselor (RUTI): <http://ruti.gov.ro/>, platformă menită în a transparentiza întâlnirile ce au loc între grupurile de interese și decidenți, configurarea unui cont fiind deja o bună practică la nivelul activității multor demnitari din administrația centrală.

4. Regulament de organizare și funcționare (ROF) - se va avea în vedere forma consolidată și ilustrarea atribuțiilor departamentelor.

5. Organigrama - este acceptată o versiune minimală ce surprinde structura actuală a instituției (se recomandă un format cât mai lizibil). Totodată, va fi publicată versiunea actualizată a organigramei ori de câte ori modificările structurii interne o impun.

6. Lista și datele de contact ale tuturor instituțiilor care funcționează în subordine/ coordonare/ sau sub autoritatea instituției în cauză - în situația în care instituția monitorizată nu are raporturi juridice de această natură cu alte instituții, este recomandabil ca acest fapt să fie menționat explicit.

7. Carieră - publicarea anunțurilor posturilor scoase la concurs din cadrul respectivei instituții, atașând condițiile de înscriere și bibliografia de concurs.

8. Programe și Strategii proprii - sunt exceptate situațiile în care specificul instituțional nu presupune elaborarea unor astfel de documente.

9. Raportul anual de activitate - fiind urmărit raportul agregat al instituției pe anul anterior monitorizării (2021), totodată, aceste documente se publică de regulă în subsecțiunea “Raportare și studii”.

B. Secțiunea “Informații de interes public”

10. Numele persoanei responsabile de primirea solicitărilor în baza Legii nr. 544/2001, datele de contact, modele de formulare solicitare și reclamație - pentru validarea acestui indicator, sunt necesare trimiteri la actele normative din domeniu, cu link către <http://legislatie.just.ro> pentru: Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informații de interes public, cu modificările și completările ulterioare, normele sale de aplicare (H.G. 123/2002), Legea nr. 109/2007 privind reutilizarea informațiilor din instituțiile publice. Totodată, în baza Legii nr. 544/2001 vor fi atașate următoarele documente: formularul de solicitare, modalitatea de contestare a deciziei și formulare pentru reclamații administrative (refuz la solicitare și lipsa comunicării unui răspuns în termenul legal).

11. Raportul anual de aplicare a Legii nr. 544/2001 - va fi verificat raportul de implementare pentru anul anterior monitorizării (2021). Se recomandă cu tărie publicare acestui tip de document în interiorul secțiunii “Informații de interes public”.

12. Bugetul din toate sursele de finanțare - validarea acestui indicator depinde de afișarea documentului pe anul în curs (2022), fiind prezentate toate sursele financiare ale instituției în format deschis precum și rectificările bugetare ale instituției. *În această secțiune va fi evidențiată distinct suma fondurilor europene atrase de fiecare instituție centrală.*

13. Situația plăților în format deschis (execuție bugetară) - validarea acestui indicator ține de actualizarea cu o frecvență lunară (fiind nevoie în total de publicarea a 12 fișiere de acest fel pentru toate lunile anului fiscal).

14. Situația drepturilor salariale pe funcții și a altor drepturi/ beneficii - validarea indicatorului presupune cel puțin o actualizare a situației pe anul în curs (2022), fiind incluse și celelalte drepturi prevăzute de acte normative cu un caracter special (sporuri, indemnizații din proiecte).

15. Bilanțurile contabile - publicarea acestor documente va fi realizată semestrial.

16. Situația anuală a finanțărilor nerambursabile acordate persoanelor fizice sau juridice fără scop patrimonial - indicator nou introdus (temei Art. 11 din Legea nr. 350 /2005 privind regimul finanțărilor nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activități nonprofit de interes general), la următoarea monitorizare va fi verificată situația pe anul 2021. Validarea acestui indicator depinde de afișarea următoarelor date: procedurile de planificare și executare a plafoanelor fondurilor destinate finanțării nerambursabile, procedurile de atribuire a contractelor de finanțare nerambursabilă, contractele de finanțare nerambursabilă încheiate de autoritatea finanțatoare cu beneficiarii, precum și rapoartele de execuție bugetară privind finanțările nerambursabile, toate acestea constituind informații de interes public.

17. Programul anual de achiziții publice - se va verifica documentul pentru anul 2022.

18. Centralizatorul achizițiilor publice +5000 euro - documentul va fi actualizat trimestrial cu evidențierea execuției contractelor, în format deschis, pentru contractele cu o valoare totală mai mare de 5.000 euro (se recomandă urmărirea structurii centralizatorului din Anexa nr. 4 a H.G. nr. 1269/2021). La proxima monitorizare indicatorul va fi validat în situația publicării centralizatorului dedicat primului trimestru al anului 2022 (în situația în care nu sunt preconizate achiziții mai mari de 5.000 de euro, se recomandă menționarea explicită a acestui aspect).

19. Contractele de achiziție publică +5000 de euro - este urmărirea publicarea contractelor de achiziții publice recent încheiate cu o valoare totală mai mare de 5.000 EUR (scanate în format PDF, ținând cont de secretizarea datelor părților contractuale), inclusiv anexele acestora.

20. Documente privind execuția contractelor - va fi analizată publicarea declarațiilor de calitate și conformitate, proceselor verbale de recepție, ordinelor de plată.

21. Declarații de avere și interese - pentru întregul personalul al instituției publice: demnitari, funcționari publici, personal contractual. Se recomandă configurarea de foldere/rubrici pentru fiecare an în parte.

C. Secțiunea “Transparență decizională” – temei: Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, cu modificările și completările ulterioare, va cuprinde proiectele de acte normative lansate în consultare publică, anunțurile privind ședințele de dezbateri publică și minutele acestora.

22. **Raportul anual Legea nr. 52/2003** - va fi verificată publicarea raportului de implementare pentru anul anterior monitorizării (2021). Se recomandă cu tărie publicarea acestui tip de document în interiorul secțiunii “Transparență decizională”.

23. **D. Secțiunea “Contact”** - indicatorul a fost preluat fără modificări față de standardul legal anterior, pentru validarea integrală a acestuia secțiunea va cuprinde: relații cu presa - persoană desemnată, date de contact, programul de funcționare al instituției, programul de audiențe, cu precizarea modului de înscriere pentru audiențe și a datelor de contact pentru înscriere, petiții - adresă de e-mail pentru transmiterea electronică a petițiilor.

24. **E. Secțiunea “Integritatea instituțională”** - pentru următoarea monitorizare va fi urmărită inserarea noii secțiuni pe pagina de internet a instituției, ținând publicarea următoarelor documente: 1. Cod etic/deontologic/de conduită; 2. Lista cuprinzând cadourile primite, potrivit Legii nr. 251/2004 și destinația acestora; 3. Mecanismul de raportare a încălcărilor legii; 4. Declarația privind asumarea unei agende de integritate organizațională; 5. Planul de integritate al instituției; 6. Un raport narativ referitor la stadiul implementării măsurilor prevăzute atât în SNA, cât și în planul de integritate ce revin în sarcina fiecărei instituții; 7. Situația incidentelor de integritate, precum și o prezentare succintă a măsurilor adoptate pentru remedierea aspectelor care au favorizat producerea incidentului; 8. Studii/cercetări/ghiduri/materiale informative relevante.

25. **Site accesibilizat pentru persoane cu dizabilități** - reprezintă un indicator distinct, separat ce are temeiul în prevederile Art. 70 și 71 din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, validarea acestuia depinde de configurarea sub o pictogramă a unor opțiuni de facilitare a accesării documentelor electronice pentru persoanele cu handicap vizual și mintal. Pentru mai multe informații cu privire la operaționalizarea unui asemenea instrument, recomandăm consultarea Ghidului pentru accesibilizarea paginilor web ale instituțiilor publice din România, disponibil la adresa: <http://dialogsocial.gov.ro/wp-content/uploads/2017/07/Web-Ghid-A4-19-pagini-4-iulie-cu-text.pdf>

III. RECOMANDĂRI

În vederea creșterii accesului la informațiile de interes public furnizate din oficiu este avută în vedere o publicare standardizată, cu date încărcate în secțiunile corespunzătoare standardului legal actual, urmărind structura explicată în secțiunea precedentă.

Afișarea informațiilor pe pagina de internet se va realiza în format editabil, iar informațiile financiare (de ex. buget, bilanț) să fie publicate sub formă de date deschise, ce pot fi reutilizate de către orice persoană sau instituție interesată, conform ghidului pentru publicarea datelor deschise disponibil la: <https://bit.ly/3GtKPYh>.

În sprijinul unei bune guvernări și în linia principiilor transparenței și aplicării unitare, autoritățile publice au obligația să-și desfășoare activitatea într-o manieră deschisă față de public, în care accesul liber și neîngrădit la informațiile de interes public să constituie regula, iar limitarea accesului la astfel de informații să fie doar o excepție în baza unui motiv întemeiat.

Publicarea generală a informațiilor de interes public devine mai eficientă atunci când se orientează pe o ordine cronologică inversă (de la cele mai recente date până la cele mai vechi). Validarea indicatorilor integrați în grila de monitorizare nu constă doar în verificarea existenței unei anume secțiuni, ci și în caracterul complet al fiecărui set de date ce trebuie publicat, așa cum este prevăzut de standardul legal.